

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2023. gada 13. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Direktīva 93/13/EEK – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Hipotekārā aizdevuma līgumi – Noteikums, kurā paredzēta mainīga procentu likme – Atsauces indekss, kas balstīts uz kredītiestāžu piešķirto hipotekāro aizdevumu gada procentu likmēm (*TAEG*) – Indekss, kas ir noteikts normatīvā vai administratīvā aktā – Šī akta preambulā ietvertas norādes – Pārbaude saistībā ar prasību par pārskatāmību – Negodīguma vērtējums

Lietā C-265/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de Primera Instancia n. 17 de Palma de Mallorca* (Palmas de Maļorkas pirmās instances tiesa Nr. 17, Spānija) iesniegusi ar 2022. gada 19. aprīļa lēmumu un kas Tiesā registrēts 2022. gada 20. aprīlī, tiesvedībā

ZR,

PI

pret

Banco Santander, SA,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*] (referente),

ģenerālvokāte: L. Medina,

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 16. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- PI un ZR vārdā – *F. Fuster-Fabra Toapanta* un *A. Rebollo Redondo*, *abogados*,
- *Banco Santander, SA* vārdā – *J. M. Rodríguez Cárcamo* un *A. M. Rodríguez Conde*, *abogados*,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

- Spānijas valdības vārdā – *A. Ballesteros Panizo*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Pardo Quintillán* un *N. Ruiz García*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“Negodīgas komercprakses direktīva”) (OV 2005, L 149, 22. lpp.), 5. un 7. pantu, kā arī, otrkārt, Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 3. panta 1. punktu, 4. un 5. pantu, kā arī 6. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts strīdā starp ZR un PI un *Banco Santander, SA* par to, vai ir spēkā noteikums par tās procentu likmes periodisku pārskatīšanu, kas ir piemērojama hipotekārajam aizdevumam, kuru ZR un PI ir piešķirusi *Banco Santander* tiesību priekštece.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 93/13

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu:
“Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.”
- 4 Šis direktīvas 4. pantā ir paredzēts:
“1. Neskarot 7. pantu, līguma noteikuma negodīgumu novērtē, ņemot vērā preču vai pakalpojumu raksturu, attiecībā uz ko līgums noslēgts, un atsaucoties uz visiem apstākļiem līguma slēgšanas brīdī, kas ar to bijuši saistīti, kā arī visiem pārējiem līguma noteikumiem vai citu līgumu, no kā tas ir atkarīgs.
2. Noteikumu negodīguma novērtējums neattiecas ne uz līguma galvenā priekšmeta definīciju, ne arī [uz] cenas un atlīdzības atbilstīgumu pakalpojumiem vai precēm, kas par to saņemtas, ciktāl šie noteikumi ir vienkārša, skaidri saprotamā valodā.”

- 5 Minētās direktīvas 5. pants ir formulēts šādi:

“Līgumos, kuros visi vai atsevišķi patērētājam piedāvāti noteikumi ir rakstveidā, šiem noteikumiem vienmēr jābūt sastādītiem vienkāršā, skaidri saprotamā valodā. Ja rodas šaubas par kāda noteikuma nozīmi, priekšroka dodama interpretācijai, kas ir vislabvēlīgākā patērētājam. Šos noteikumus par interpretāciju nepiemēro 7. panta 2. punktā noteikto procedūru kontekstā.”

Direktīva 2005/29

- 6 Direktīvas 2005/29 19. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību šai direktīvai, vēlākais 2007. gada 12. jūnijā un tūlīt par to informē Eiropas Komisiju. Šiem tiesību aktiem bija jābūt piemērojamiem vēlākais 2007. gada 12. decembrī.

Spānijas tiesības

- 7 Saskaņā ar *Código civil* (Civilkodekss) 1258. pantu:

“Līgumi tiek noslēgti, pusēm vienkārši vienojoties, un no noslēgšanas brīža tie uzliek saistības ne tikai attiecībā uz tieši panāktos vienošanos izpildi, bet arī attiecībā uz sekām, kas pēc sava rakstura atbilst godprātības principam, darījumu paradumiem un likumam.”

- 8 Direktīva 93/13 Spānijas tiesībās tika transponēta ar 1998. gada 13. aprīļa *ley 7/1998, sobre condiciones generales de la contratación* (Likums 7/1998 par vispārīgajiem līgumu noteikumiem; 1998. gada 14. aprīļa BOE Nr. 89, 12304. lpp.).

- 9 Šī likuma 7. pantā ir noteikts:

“Šādi vispārīgie noteikumi tiek uzskatīti par līgumā neietvertiem:

- a) noteikumi, ar kuriem patērētājs faktiski nevarēja pilnībā iepazīties līguma noslēgšanas laikā, vai noteikumi, kas attiecīgā gadījumā netika parakstīti atbilstoši 5. pantam;
- b) nesalasāmi, neviennozīmīgi, neskaidri un nesaprotami noteikumi, izņemot – pēdējo gadījumā –, ja līdzējs tos ir rakstveidā tieši akceptējis un ja ar tiem ir ievērots īpašais tiesiskais regulējums par līgumu noteikumu pārskatāmību šajā jomā.”

- 10 Saskaņā ar minētā likuma 8. pantu:

“1. Vispārīgie noteikumi, kas, kaitējot līdzējam, ir pretrunā šajā likumā vai jebkurā citā imperatīvā vai aizliedzošā tiesību normā noteiktajam, nav spēkā, ja vien tajos to pārkāpuma gadījumā nav paredzētas atšķirīgas sekas.

2. It īpaši nav spēkā negodīgi vispārīgie noteikumi patērētāju līgumos [..].”

- 11 1991. gada 10. janvāra *ley 3/1991, de Competencia Desleal* (Likums 3/1991 par negodīgu konkurenci; 1991. gada 11. janvāra BOE Nr. 10, 959. lpp.) 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“Jebkura rīcība, kas objektīvi ir pretrunā prasībām pēc godprātības, tiek uzskatīta par negodīgu.

Attiecībās ar patērētājiem vai lietotājiem par rīcību, kas ir pretrunā prasībām pēc godprātības, uzskata pārdevēja vai piegādātāja rīcību, kura ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām, ar tām saprotot īpašas prasmes un rūpības līmeni, kas ir gaidāms no pārdevēja vai piegādātāja saskaņā ar godīgu tirgus praksi, un kura būtiski izkropļo vai var būtiski izkropļot vidusmēra patērētāja vai vidusmēra mērķgrupas pārstāvja saimniecisko rīcību, ja tā ir uz konkrētu patērētāju grupu vērsta komercprakse.

Šajā likumā ar patērētāja vai lietotāja saimniecisko rīcību saprot ikvienu lēmumu, ar ko patērētājs vai lietotājs izvēlas rīkoties vai nerīkoties saistībā ar:

- a) piedāvājuma vai piegādātāja atlasī;
- b) preces vai pakalpojuma iegādi, kā arī attiecīgā gadījumā šīs iegādes kārtību un nosacījumiem;
- c) cenas pilnīgu vai daļēju samaksu vai kādu citu samaksas formu.

[..]

- 12 Šī likuma 7. pants “Maldinoša noklusēšana” ir formulēts šādi:

“1. Par negodīgu ir uzskatāma informācijas, kas vajadzīga, lai līgumslēdzējs pieņemtu vai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par savu ekonomisko rīcību, noklusēšana vai slēpšana. Šī prakse ir uzskatāma par negodīgu arī tad, ja sniegtā informācija ir neskaidra, nesaprotama, divdomīga vai sniegta nepiemērotā laikā vai ja nav norādīts uz šīs prakses komercnolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs.

2. Nosakot, vai iepriekšējā punktā minētās darbības nav maldinošas, ņem vērā faktisko kontekstu, kurā tās notiek, ņemot vērā visas to īpašības un apstākļus, kā arī izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus.”

- 13 *Banco de España* (Spānijas Banka) ir izdevusi 1990. gada 7. septembra *circular 8/1990, a entidades de crédito, sobre transparencia de las operaciones y protección de la clientela* (Apkārtraksts 8/1990 kredītiestādēm par bankas pakalpojumu pārskatāmību un klientu aizsardzību; 1990. gada 20. septembra *BOE* Nr. 226, 27498. lpp.). Tas it īpaši tika grozīts ar 1994. gada 22. jūlija *circular 5/1994, a entidades de crédito* (Apkārtraksts 5/1994 kredītiestādēm; 1994. gada 3. augusta *BOE* Nr. 184, 25106. lpp.). Pēc Apkārtraksta 8/1990 grozīšanas ar Apkārtrakstu 5/1994 hipotekārajiem aizdevumiem tajā tika noteikti daži oficiālie atsauces indeksi vai likmes. Starp tiem ir dažādas tādu hipotekāro aizdevumu vidējās likmes, kuru termiņš pārsniedz trīs gadus un kuri paredzēti mājokļa iegādei brīvajā tirgū (turpmāk tekstā – “*IRPH*”), tostarp likme, kas attiecas uz banku piešķirtajiem aizdevumiem (turpmāk tekstā – “banku *IRPH*”), un likme, kas attiecas uz visu kredītiestāžu piešķirtajiem aizdevumiem (turpmāk tekstā – “kredītiestāžu *IRPH*”).
- 14 Apkārtraksta 5/1994, kas ir iepriekšējā punktā paredzētais grozījumu apkārtraksts, preambulā bija ietverta šāda rindkopa:

“Atlasītās atsauces likmes atbilstoši pēdējai analīzei ir [gada procentu likmes (*TAEG*)]. Vidējās banku un visu kredītiestāžu hipotekāro aizdevumu likmes mājokļa iegādei brīvajā tirgū ir tieši *TAEG*, jo tās ietver arī komisijas maksas. Tāpat arī, ja tās izmantotu tieši un vienkārši kā līgumā

noteiktas likmes, tas nozīmētu hipotekārā darījuma *TAE*G noteikt augstāku par tirgū noteikto likmi. Lai šī darījuma *TAE*G pielīdzinātu tirgus likmei, būtu jāpiemēro negatīva marža, kuras vērtība mainās atkarībā no komisijas maksām par darījumu un maksājumu biežuma.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 2006. gada 12. maijā ZR un PI, no vienas puses, un *Banco Santander* tiesību priekštece, no otras puses, noslēdza hipotekārā aizdevuma līgumu par 197 934,54 EUR.
- 16 Saskaņā ar šī līguma 3.*bis* pantu (turpmāk tekstā – “strīdīgais noteikums”) procentu likme ir mainīga un jauna likme jānosaka katra divpadsmit mēnešu laikposma beigās divpadsmit nākamajiem mēnešiem līdz minētā līguma beigām. Jaunā procentu likme tiek noteikta salīdzinājumā ar “atsauces likmi”, proti, kredītiestāžu *IRPH*, kam pieskaitīti 0,20 procentpunkti, vai salīdzinājumā ar “aizstājošo atsauces likmi”, proti, banku *IRPH*, kam pieskaitīti 0,50 procentpunkti.
- 17 Strīdīgā noteikuma 3. punktā atsauces likme ir definēta šādi:

“Atsauces likme ir [kredītiestāžu *IRPH*], kura ir definēta kā vidējo svērto procentu likmju, kas attiecas uz indeksa atsauces mēnesī [visu struktūru, proti,] banku, krājbanku un hipotekārā kredīta sabiedrību noslēgto vai atjaunoto tādu aizdevumu darījumu kapitālu, kuriem ir hipotekārais nodrošinājums ar trīs gadu vai garāku termiņu un kuri paredzēti mājokļa iegādei brīvajā tirgū, vienkāršais vidējais rādītājs, par atsauci ņemot vērā pēdējo no šīm vidējām likmēm, ko Spānijas Banka i publicējusi [*BOE*] trīs kalendāros mēnešus pirms katra jauna procentu perioda sākuma.”
- 18 Šajā 3. punktā līdzīgi ir definēta aizstājošā atsauces likme, kas piemērojama tad, ja nav publicēta atsauces likme.
- 19 Strīdīgajā noteikumā ir precizēts arī, ka atsauces likme un aizstājošā atsauces likme ir aprakstīta Apkartraksta 8/1990 VIII pielikumā.
- 20 2020. gada 13. februārī ZR un PI vērsās *Juzgado de Primera Instancia n. 17 de Palma de Mallorca* (Palmas de Maļorkas pirmās instances tiesa Nr. 17, Spānija), kas ir iesniedzējtiesa, ar lūgumu konstatēt strīdīgā noteikuma spēkā neesamību, ņemot vērā tā negodīgumu, un piespriest *Banco Santander* atlīdzināt kaitējumu, kāds tiem esot nodarīts šī noteikuma piemērošanas dēļ.
- 21 ZR un PI šajā tiesā norāda – tas, ka strīdīgajā noteikumā saistībā ar viņu aizdevuma procentu likmes ikgadējo pārskatīšanu ir atsauce uz *IRPH*, vienlaikus paredzot nelielu to pieaugumu, proti, 0,20 procentpunktus saistībā ar kredītiestāžu *IRPH* vai 0,50 procentpunktus saistībā ar banku *IRPH*, ir maldinoši. Faktiski šāda atsauce, ko veido salīdzinoši neliels palielinājums, mudina potenciālos aizņēmējus slēgt līgumu par aizdevumu, kura likme ir pārskatāma drīzāk ar atsauci uz *IRPH*, nevis ar atsauci uz vidējo Eiropas starpbanku tirgus likmi (turpmāk tekstā – “*Euribor* indekss”), savukārt atsauce uz *Euribor* indeksu ar ievērojami lielāku palielinājumu, pat 2 % apmērā, izraisa mazākas pārskatītās procentu likmes piemērošanu. Tas izriet no tā, ka pretēji *Euribor* indeksam *IRPH* tiek aprēķinātas, pamatojoties uz likmi, kurā ņemtas vērā komisijas maksas. Prasītāji pamatlietā uzskata, ka kaitējums, kas tiem nodarīts strīdīgā noteikuma piemērošanas dēļ, ir 39 799,25 EUR.

- 22 Atbildētāja pamatlietā apstrīd minēto lūgumu saistībā gan ar apgalvojumu par strīdīgā noteikuma negodīgumu, gan apgalvotā kaitējuma novērtējumu. Tā arī apgalvo, ka šis noteikums tika apspriests atsevišķi un ka tas principā ir likumīgs, jo *IRPH* ir oficiālie un publiskie indeksi, kas tādējādi ir pieejami patērētājiem, tāpēc pēdējiem minētajiem var būt zināma atbilstošā informācija par to aprēķina metodi un vēsturisko attīstību, atsaucoties uz informāciju, kas ietverta pamatlietā aplūkotajā līgumā.
- 23 Tiesvedībā iesniedzējtiesā prasītāji pamatlietā turklāt ir norādījuši, ka strīdīgā noteikuma spēkā neesamība bija jākonstatē tāpēc, ka, tā kā *IRPH* tajā bija norādīta kā atsauces likme attiecīgā aizdevuma procentu likmes periodiskas pārskatīšanas nolūkā, tajā esot bijis jāparedz negatīvas maržas piemērošana, kā prasīts Apkārtrakstā 5/1994, nevis pozitīvas maržas piemērošana.
- 24 Iesniedzējtiesa uzsver, ka Apkārtraksta 5/1994 preambulai nav normatīva spēka. Tomēr tā uzskata – minētā preambula liecina, ka administratīvā iestāde, kas izdevusi šo apkārtrakstu, ir uzskatījusi, ka produktu tirdzniecība ar atsauci uz *IRPH* ir jāpapildina ar negatīvas maržas piemērošanu.
- 25 Runājot par strīdīgā noteikuma izklāstu, iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietā aplūkotajā līgumā nav minētas norādes, kas ir ietvertas šajā preambulā saistībā ar negatīvas maržas piemērošanu *IRPH*, lai tās pielāgotu tirgus likmei.
- 26 Attiecībā uz strīdīgā noteikuma sekām šī tiesa uzsver, ka atsauce uz *IRPH* pēc būtības ir nelabvēlīga aizņēmējiem, ciktāl šādu indeksu veido visu attiecīgo spēkā esošo aizdevuma darījumu vidējā procentu likme, jo šīs likmes jau daļēji veido komisijas maksas un palielinājumi.
- 27 Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka informācijas nesniegšana aizņēmējiem par Apkārtraksta 5/1994 preambulas saturu un tādējādi par *IRPH* īpašībām, kā arī vispārīgāk par attiecīgajiem *IRPH* un *Euribor* indeksa līmeņiem, varētu būt pretrunā godprātībai un izjaukt līdzsvaru par ļaunu patērētājiem, un tas pamato strīdīgā noteikuma kvalificēšanu par ļaunprātīgu.
- 28 Turklāt tā uzskata, ka informācijas nesniegšana par Apkārtraksta 5/1994 preambulas saturu kopā ar tādas pozitīvas maržas piemērošanu, kura ir nedaudz mazāka nekā tās, kas ir piemērotas attiecībā uz aizdevumiem, kuru likmes tiek noteiktas ar atsauci uz *Euribor* indeksu, varētu būt tirgvedības triks, kura mērķis ir radīt iespaidu, ka procentu slogs būs labvēlīgs. Tieši pretēji, Apkārtraksta 5/1994 preambulā ietvertā informācija potenciālajiem aizņēmējiem ļaujot pieņemt apzinātu lēmumu.
- 29 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa paredz iespēju, ka strīdīgā noteikuma iekļaušana pamatlietā aplūkotajā aizdevuma līgumā tiek uzskatīta par negodīgu komercpraksi Direktīvas 2005/29 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, jo tā būtiski maina vai var mainīt vidusmēra patērētāja ekonomisko uzvedību tāpēc, ka nav informācijas par vajadzību piemērot negatīvu maržu, ja atsauces likme ir *IRPH*. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru negodīgas komercprakses esamība Direktīvas 2005/29 izpratnē saistībā ar līguma noteikumu ir šī noteikuma negodīguma novērtējuma elements.

30 Šādos apstākļos *Juzgado de Primera Instancia n. 17 de Palma de Mallorca* (Palmas de Maļorkas pirmās instances tiesa Nr. 17) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai, ņemot vērā, ka [kredītiestāžu *IRPH*] izstrādē ir ietvertas nominālajām likmēm [piemērotās] komisijas maksas un maržas, kuras tādējādi ir iekļautas procentu likmē, kas patērētājam ir apgrūtinātāka nekā pārējās [*TAEG*], un, ņemot vērā, ka saskaņā ar [...] Apkārtrakstu 5/1994, kas ir regulatīvās iestādes normatīvs kritērijs, ir noteikts, ka ir jāpiemēro negatīva marža, ko finanšu iestādes nav minējušas un lielā mērā nav izpildījušas, regulatīvās iestādes normatīvā kritērija pilnīga neievērošana ir pretrunā Direktīvas [2005/29] 5. un 7. pantam?
- 2) Ja ir pierādīts, ka normatīvā kritērija neievērošana ir pretrunā Direktīvas [2005/29] 5. un 7. pantam, vai saskaņā ar Tiesas judikatūru lietā C-689/20 [...] šī negodīgā prakse ir elements, uz kuru balstīt vērtējumu par noteikuma negodīgumu, un vai tā ir pretrunā Direktīvas 93/13 [...] 3. un 4. pantam?
- 3) Ja [...] Apkārtraksts 5/1994, kas ir ierasts finanšu nozarei, bet kas nav zināms iedzīvotājiem, netika ņemts vērā vispār un šī neņemšana vērā ir atzīta par nesaderīgu ar Direktīvas [2005/29] 7. pantu, vai tā ir elements, kas ir jāņem vērā, izvērtējot noteikuma negodīgumu saskaņā ar Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktu, un attiecīgi ir jāveic [*IRPH*] indeksa, kas sastāv no “atsauces indeksa un maržas”, pārskatāmības pārbaude?
- 4) Vai Direktīvas [93/13] 3. panta 1. punkts un 4. un 5. pants nepieļauj valsts judikatūru, [kuru ņemot vērā] negatīvas maržas nepiemērošana *IRPH* [nav] negodīga prakse, neraugoties uz [...] Apkārtraksta [5/1994] preambulā noteikto pienākumu un to, ka [aizdevumi, kuru mainīgā likme ir noteikta ar atsauci uz] *IRPH*, kas ir neizdevīgāks nekā visas pastāvošās [*TAEG*], ir piedāvāti tā, it kā tie būtu tikpat izdevīgi kā [aizdevumi, kuru mainīgā likme ir noteikta ar atsauci uz *Euribor* [indeksu], neņemot vērā nepieciešamību [*IRPH* piemērot] negatīvu maržu, un tādējādi varētu izbeigt tādu noteikumu sekas, kas paredz šādu [*IRPH*] piemērošanu [attiecīgajos] līgumos, uzskatot tos par spēkā neesošiem, un banku iestādēm likt nākotnē atturēties no tā izmantošanas, jo šī pakalpojuma piedāvāšana mazāk aizsargātiem patērētājiem var ietekmēt to saimniecisko rīcību, un var tikt atzīts, ka tie nav iekļauti komerclīgumos, jo ir negodīgi, ņemot vērā, ka tie ir ietverti [procentu likmes noteikšanai], kas ir pretrunā Direktīvai [2005/29]?
- 5) Vai Direktīvas [93/13] 6. panta 1. punkts nepieļauj [noteikuma, kas paredz, ka aizdevuma līguma mainīgā procentu likme tiek noteikta ar atsauci uz *IRPH*,] iekļaušanas un negodīguma pārbaudes neveikšanu slēpti piemērotas maržas gadījumā, ņemot vērā, ka bankas piedāvājumā maržai ir jābūt negatīvai un ka patērētājs informācijas sniegšanas pirms līguma noslēgšanas posmā neapzinās aizdevuma līgumam piemērojamo procentu ekonomisko darbību, un tas ir pretrunā Direktīvai [2005/29]?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā līdz trešā un piektā jautājuma pieņemamību

- 31 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai ar Direktīvas 2005/29 5. un 7. pantu ir saderīgs aizdevuma līgums ar mainīgu likmi, kurš noslēgts starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju un kura noteikumā, kas nosaka procentu likmes periodiskas pārskatīšanas kārtību, par atsauci ir ņemts oficiālais indekss, kam ir piemērots palielinājums, tādējādi atkāpjoties no norādēm, kuras ietvertas aktā, ar ko kompetentā iestāde ir ieviesusi šo indeksu, un kurās, tieši pretēji, ir precizēts, ka, ņemot vērā tā aprēķina metodi, lai aizdevuma *TAEG* pielāgotu tirgus likmei, ir jāpiemēro negatīva marža.
- 32 Ar otro un trešo jautājumu šī tiesa lūdz sniegt dažus precizējumus gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiktu sniegta noliedzoša atbilde.
- 33 Visbeidzot ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kā ir jāinterpretē Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts, ja ir noslēgts aizdevuma līgums, kura procentu likme ir norādīta maldinoši, neievērojot Direktīvas 2005/29 prasības.
- 34 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz valsts tiesas uzdotajiem jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas nozīmīguma prezumpcija. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2020. gada 24. novembris, *Openbaar Ministerie* (Dokumentu viltošana), C-510/19, EU:C:2020:953, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Šajā ziņā, lai ļautu Tiesai sniegt Savienības tiesību interpretāciju, kas ir noderīga valsts tiesai, Tiesas Reglamenta 94. panta c) punktā ir paredzēts, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāietver to iemeslu izklāsts, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamiem valsts tiesību aktiem (spriedums, 2023. gada 26. janvāris, *Ministerstvo na vatreshnite raboti* (Policijas veikta biometrisko un ģenētisko datu reģistrācija), C-205/21, EU:C:2023:49, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Pirmais līdz trešais un piektais jautājums nozīmē, ka Direktīva 2005/29 ir piemērojama pamatlietā.
- 37 Šajā ziņā jāatgādina, ka jauna tiesību norma ir piemērojama, sākot no tā tiesību akta stāšanās spēkā, ar ko tā ir ieviesta, un, lai gan tā nav piemērojama juridiskajām situācijām, kuras radušās un galīgi izveidojušās agrāka likuma darbības laikā, tā ir piemērojama to sekām nākotnē, kā arī jaunām tiesiskām situācijām. Ievērojot tiesību aktu atpakaļejoša spēka neesamības principu, citādi var būt tikai tad, ja jaunajai tiesību normai ir pievienoti īpaši noteikumi, kas īpaši nosaka piemērošanas laikā noteikumus (spriedumi, 2010. gada 16. decembris, *Stichting Natuur en Milieu* u.c., C-266/09, EU:C:2010:779, 32. punkts, kā arī 2015. gada 26. marts, *Komisija/Moravia Gas Storage*, C-596/13 P, EU:C:2015:203, 32. punkts).
- 38 Tādējādi, konkrētāk, runājot par direktīvām, parasti tikai juridiskās situācijas, kas radušās pēc direktīvas transponēšanas termiņa beigām, var tikt saistītas ar šīs direktīvas piemērojamību *ratione temporis* (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 15. janvāris, E.B., C-258/17, EU:C:2019:17, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 39 Saskaņā ar Direktīvas 2005/29 19. pantu dalībvalstīm vēlākais līdz 2007. gada 12. jūnijam bija jāpieņem un jāpublicē noteikumi, kas vajadzīgi, lai to izpildītu, un šie noteikumi ir jāpiemēro vēlākais 2007. gada 12. decembrī.
- 40 Faktiski Spānijas Karaliste un Komisija tiesas sēdē ir norādījušas, ka Direktīva 2005/29 Spānijas tiesībās galu galā tika transponēta ar 2009. gada 30. decembra *ley 29/2009, por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios* (Likums 29/2009 par negodīgas konkurences un reklāmas juridiskā režīma grozīšanu, lai uzlabotu patērētāju un lietotāju aizsardzību; 2009. gada 31. decembra *BOE* Nr. 315, 112039. lpp.).
- 41 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Direktīva 2005/29 nebija piemērojama pamatlietā aplūkotā līguma noslēgšanas dienā, proti, 2006. gada 12. maijā.
- 42 Tādējādi šīs direktīvas interpretācija nav saistīta ar risinājuma rašanu pamatlietā, tāpēc pirmais līdz trešais jautājums, kā arī daļēji piektais jautājums, kas tieši vai netieši attiecas uz šo interpretāciju, ir nepieņemams.
- 43 Runājot par piekto jautājumu, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkta interpretāciju, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādīti elementi, kuri prasīti Reglamenta 94. panta c) punktā un kuru mērķis ir ļaut Tiesai sniegt iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, jo šajā lūgumā nav izklāstīti iemesli, kas šai tiesai ir likuši uzdot jautājumu par minētās tiesību normas interpretāciju.
- 44 Tāpēc arī piektais jautājums ir pilnībā nepieņemams.

Par ceturto jautājumu

- 45 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā cenšas noskaidrot, vai Direktīvas 93/13 3. panta 1. punkts, kā arī 4. un 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj valsts judikatūru, saskaņā ar kuru ļaunprātīgs nav aizdevuma līguma ar mainīgu likmi noteikums, kurā par atsauces indeksu ir ņemta *IRPH*, piemērojot tai palielinājumu, neraugoties uz Apkārtraksta 5/1994 preambulā ietvertajām norādēm.
- 46 Iesākumā jānorāda, ka, pirmkārt, iesniedzējtiesas nolēmumā nav ietverta informācija par šajā jautājumā paredzētās valsts judikatūras precīzu saturu, līdz ar to Tiesas rīcībā nav elementu, kas ir vajadzīgi, lai sniegtu atbildi atkarībā no šīs judikatūras.
- 47 Otrkārt, no iesniedzējtiesas nolēmumā sniegtās argumentācijas izriet, ka minētais jautājums attiecas ne tikai uz to, ka strīdīgajā noteikumā nav paredzēts, ka *IRPH*, kas ir izraudzīta par atsauces indeksu, piemēro negatīvu maržu, lai ņemtu vērā *IRPH* aprēķināšanas metodes sekas, kādas aprakstītas Apkārtraksta 5/1994 preambulā, bet arī uz informācijas nesniegšanu aizņēmējiem pirmslīguma posmā par šo norāžu esamību un saturu, un to apstiprina it īpaši norāde uz Direktīvas 93/13 5. pantu, kas ir tiesību norma, kura attiecas uz prasību par pārskatāmību.

- 48 Visbeidzot, treškārt, no šīs argumentācijas izriet arī, ka, pirmām kārtām, strīdīgajā noteikumā ir atsaucē uz Apkārtrakstu 8/1990, ciktāl pēdējā minētā VIII pielikumā ir aprakstīta *IRPH*, un, otrām kārtām, preambula, kurā ir ietvertas norādes par *IRPH* aprēķināšanas metodes sekām, ir iekļauta nevis šajā apkārtrakstā, bet gan Apkārtrakstā 5/1994, un abi šie apkārtraksti ir bijuši oficiāli publicēti.
- 49 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, jāuzskata, ka ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 93/13 3. panta 1. punkts, kā arī 4. un 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērtētu tāda hipotekārā aizdevuma līguma ar mainīgu procentu likmi noteikuma pārskatāmību un iespējami negodīgo raksturu, kurā kā atsaucē indekss periodiskai šim aizdevumam piemērojamās procentu likmes pārskatīšanai ir noteikts indekss, kas norādīts oficiāli publicētā apkārtrakstā un kam ir piemērots palielinājums, nozīmīgs ir tās informācijas saturs, kas ir ietverta citā apkārtrakstā, kurā norādīts uz vajadzību šim indeksam, ņemot vērā tā aprēķināšanas metodi, piemērot negatīvu maržu, lai minēto procentu likmi pielāgotu tirgus likmei.
- 50 Jāprecizē, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru Tiesa šajā jomā ir kompetenta interpretēt Direktīvas 93/13 jēdzienus, kā arī kritērijus, kurus valsts tiesa var piemērot vai kuri tai ir jāpiemēro līguma noteikuma vērtējumā, ņemot vērā direktīvas normas, ievērojot, ka minētajai tiesai, ņemot vērā šos kritērijus, ir jālemj par konkrētā līguma noteikuma konkrētu kvalificēšanu, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus. No tā izriet, ka Tiesai ir tikai jāsniedz iesniedzējtiesai norādes, kas pēdējai minētajai ir jāņem vērā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 16. janvāris, *Constructora Principado*, C-226/12, EU:C:2014:10, 20. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 3. marts, *Gómez del Moral Guasch*, C-125/18, EU:C:2020:138, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Pirmkārt, runājot par līguma noteikumu pārskatāmības prasību, kas izriet no Direktīvas 93/13 4. panta 2. punkta un 5. panta, jāatgādina, ka pirms līguma noslēgšanas informācija par līguma nosacījumiem un noslēgšanas sekām patērētājam ir būtiski svarīga. Tieši uz šīs informācijas pamata pēdējais minētais izlemj, vai vēlas saistoši uzņemties komersanta iepriekš formulētos nosacījumus (spriedums, 2017. gada 20. septembris, *Andriiciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 52 Tādējādi, tā kā ar šo direktīvu ieviestā aizsardzības sistēma balstās uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar komersantu ir nelabvēlīgākā situācijā, tostarp attiecībā uz informētības līmeni, šī prasība ir jāsaprot plaši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. septembris, *Andriiciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 53 Konkrēti, prasība, lai līguma noteikums būtu formulēts vienkāršā un skaidri saprotamā valodā, ir saistīta ar nosacījumu, ka aizdevuma līgumu gadījumā finanšu iestādēm ir jāsniedz aizņēmējiem pietiekama informācija, lai tie varētu pieņemt labi informētus un piesardzīgus lēmumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. septembris, *Andriiciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 51. punkts). Šajā ziņā valsts tiesai, ņemot vērā visus apstākļus, kas veido līguma noslēgšanas kontekstu, ir jāpārbauda, vai attiecīgajam patērētājam ir bijuši darīti zināmi visi elementi, kas var ietekmēt viņa saistību apjomu un kas viņam ļauj novērtēt aizņēmuma kopējās izmaksas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. septembris, *Andriiciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 54 Noteicošā nozīme šajā vērtējumā, pirmām kārtām, ir jautājumam, vai līguma noteikumi ir formulēti vienkāršā un skaidri saprotamā valodā, lai tie vidusmēra patērētājam, proti, patērētājam, kas ir samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs, ļautu šādas izmaksas novērtēt, un,

- otrām kārtām, apstāklim, kas saistīts ar to, ka kredītligumā nav minēta informācija, kura, ņemot vērā to preču vai pakalpojumu raksturu, kuri ir liguma priekšmets, tiek uzskatīta par būtisku (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. septembris, *Andriciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 55 Konkrētāk, runājot par noteikumu, kas hipotekārā aizdevuma ligumā paredz atlīdzību par šo aizdevumu procentu veidā, kuri tiek aprēķināti, pamatojoties uz mainīgu likmi, kas, kā tas ir pamatlietā, ir noteikta ar atsauci uz oficiālo indeksu, pārskatāmības prasība ir jāsaprot tā, ka vidusmēra patērētājs, kurš ir samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs, ir spējīgs saprast šīs likmes aprēķina metodes konkrēto darbību un tādējādi, pamatojoties uz precīziem un saprotamiem kritērijiem, novērtēt iespējami būtisko šāda noteikuma ekonomisko ietekmi uz tā finanšu saistībām (spriedums, 2020. gada 3. marts, *Gómez del Moral Guasch*, C-125/18, EU:C:2020:138, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Atbilstīgie elementi, kas valsts tiesai ir jāņem vērā, kad tā veic šajā ziņā vajadzīgās pārbaudes, ir ne tikai tās informācijas saturs, kuru aizdevējs ir sniedzis, apspriežot attiecīgo aizdevuma līgumu, bet arī tas, ka galvenie elementi, kas attiecas uz atsaucē indeksa aprēķinu, ir viegli pieejami, jo tie ir publicēti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 3. marts, *Gómez del Moral Guasch*, C-125/18, EU:C:2020:138, 52., 53. un 56. punkts).
- 57 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka, pirmām kārtām, pamatlietā aplūkotais atsaucē indekss ir noteikts Apkārtrakstā 8/1990, kurš publicēts *Boletín Oficial del Estado*. Otrām kārtām, strīdīgajā noteikumā ir precizēts, ka šis indekss ir aprakstīts šī apkārtraksta VIII pielikumā un ka apkārtrakstu ir izdevusi Spānijas Banka.
- 58 Iesniedzējtiesai ir jāpārlicinās, ka šādi sniegtā informācija bija pietiekama, lai samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs vidusmēra patērētājs varētu faktiski uzzināt par strīdīgajā noteikumā paredzētā atsaucē indeksa aprēķināšanas kārtību.
- 59 Runājot par to, vai faktiskas zināšanas par strīdīgajā noteikumā paredzētā atsaucē indeksa aprēķināšanas kārtību, kura izklāstīta Apkārtraksta 8/1990 VIII pielikumā, bija pietiekamas, lai vidusmēra patērētājs varētu to saprast un uzzināt tās ekonomiskās sekas, nedarot tam zināmu arī informāciju, kas ir ietverta Apkārtraksta 5/1994 preambulā, iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, cik nozīmīga tā ir patērētājam, lai pareizi izvērtētu no pamatlietā aplūkotā hipotekārā aizdevuma līguma parakstīšanas izrietošās ekonomiskās sekas. Šajā ziņā atbilstošā norāde par šādas informācijas noderīgumu patērētājam ir tas, ka iestāde, kas izdevusi Apkārtrakstu 5/1994, ir uzskatījusi par lietderīgu ar šo preambulu vērst kredītiestāžu uzmanību uz *IRPH* līmeni salīdzinājumā ar tirgus likmi un vajadzību piemērot negatīvu maržu, lai *IRPH* pielāgotu šai tirgus likmei.
- 60 Iesniedzējtiesas vērtējuma veikšanā nozīme ir arī apstāklim, ka šī informācija, lai gan tā publicēta *Boletín Oficial del Estado*, ir ietverta Apkārtraksta 5/1994 preambulā, nevis apkārtrakstā, kurā ir noteikts līgumiskais atsaucē indekss, uz ko izdarīta atsaucē strīdīgajā noteikumā, proti, Apkārtrakstā 8/1990. It īpaši šai tiesai ir jāpārbauda, vai minētās informācijas iegūšana nozīmēja veikt soli, ko nevarēja saprātīgi gaidīt no vidusmēra patērētāja, jo šāds solis jau ir saistīts ar juridisko pētniecību.

- 61 Otrkārt, runājot par tāda noteikuma kā strīdīgais noteikums iespējami negodīgā rakstura vērtējumu, Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka līguma noteikums, kas nav atsevišķi apspriests, tiek uzskatīts par negodīgu, ja, neraugoties uz prasību par godprātību, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību no šī līguma izrietošajās līguma pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.
- 62 Šajā ziņā vispirms jānorāda – no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka atbildētāja pamatlietā apgalvo, ka par strīdīgo noteikumu ir notikusi atsevišķa apspriešanās. Iesniedzējtiesai šajā ziņā ir jālemj, ņemot vērā noteikumus par pierādīšanas pienākuma sadali, kuri ietverti Direktīvas 93/13 3. panta 2. punkta pirmajā un trešajā daļā un kuros it īpaši ir paredzēts, ka tad, ja pārdevējs vai piegādātājs apgalvo, ka par standartizētu noteikumu ir notikusi atsevišķa apspriešanās, tam ir pierādīšanas pienākums.
- 63 Līguma noteikuma, par kuru nav notikusi atsevišķa apspriešanās, negodīguma vērtējumā, kas valsts tiesai ir jāveic saskaņā ar Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu, tai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, ir jāizvērtē, pirmām kārtām, vai, iespējams, nav tikusi ievērota prasība pēc godprātības un, otrām kārtām, vai par sliktu patērētājam nepastāv varbūtēja ievērojama nelīdzsvarotība pēdējās minētās tiesību normas izpratnē (spriedums, 2019. gada 3. oktobris, *Kiss* un *CIB Bank*, C-621/17, EU:C:2019:820, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 64 Lai precizētu šos jēdzienus, pirmām kārtām, attiecībā uz to, kādos apstākļos “pretēji prasībai pēc godprātības” rodas šāda nelīdzsvarotība, jāatgādina, ka, ņemot vērā Direktīvas 93/13 sešpadsmito apsvērumu, valsts tiesai šajā ziņā ir jāpārbauda, vai komersants, godīgi un līdzvērtīgi izturoties pret patērētāju, varēja pamatoti pieņemt, ka patērētājs būtu piekritis šādam noteikumam arī tad, ja tas būtu atsevišķi apspriests (spriedums, 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 Otrām kārtām, tas, vai noteikums rada “ievērojamu nelīdzsvarotību” pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam, ir nosakāms, ņemot vērā tiesību normas, kas atbilstoši valsts tiesībām būtu piemērojamas, ja starp pusēm nebūtu attiecīgas vienošanās, lai novērtētu, vai un attiecīgā gadījumā – kādā mērā patērētājam, piemērojot līgumu, tiek radīts neizdevīgāks tiesiskais stāvoklis salīdzinājumā ar spēkā esošajos valsts tiesību aktos paredzētajiem noteikumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 59. punkts). Runājot par noteikumu, kas attiecas uz aizdevuma līguma procentu aprēķinu, ir jāsalīdzina arī šajā noteikumā paredzētais likumisko procentu likmju aprēķina veids un no šīs likmes izrietošā faktiskā summa ar parasti izmantoto aprēķina veidu un procentu likmi, kas noteikta likumā, kā arī ar procentu likmi, kas tika piemērota tirgū dienā, kad pamatlietā aplūkotais līgums tika noslēgts, tādai aizdevuma summai un ilgumam, kas atbilst aplūkotajā aizdevuma līgumā minētajai (spriedums, 2017. gada 26. janvāris, *Banco Primus*, C-421/14, EU:C:2017:60, 65. punkts).
- 66 Jāatgādina arī, ka Direktīvas 93/13 5. pantā prasītais līguma noteikuma pārskatāmais raksturs ir viens no elementiem, kas jāņem vērā, novērtējot šī noteikuma negodīgumu (spriedums, 2019. gada 3. oktobris, *Kiss* un *CIB Bank*, C-621/17, EU:C:2019:820, 49. punkts). Savukārt no šīs direktīvas 4. panta 2. punkta izriet – tas vien, ka noteikums nav formulēts vienkāršā un skaidri saprotamā valodā, nevar to padarīt par negodīgu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2021. gada 17. novembris, *Gómez del Moral Guasch*, C-655/20, EU:C:2021:943, 37. punkts).

- 67 Visbeidzot ir jāņem vērā Direktīvas 93/13 4. panta 1. punkts, ciktāl tajā ir precizēts, ka līguma noteikuma negodīgo raksturu vērtē, it īpaši atsaucoties uz visiem citiem līguma noteikumiem. Šajā ziņā, tā kā saskaņā ar Apkārtraksta 5/1994 preambulu *IRPH* ietver komisijas maksu ietekmi, var būt nepieciešams pārbaudīt to komisijas maksu raksturu, kuras, iespējams, noteiktas citos pamatlietā aplūkotā līguma noteikumos, lai pārbaudītu, vai pastāv risks, ka aizdevējs par dažiem pakalpojumiem saņems dubultu atlīdzību.
- 68 Iesniedzējtiesai pamatlietā aplūkotā situācija ir jānovērtē, ņemot vērā šī sprieduma 51.–67. punktā minētās norādes, pēc tam, kad tā ir pārbaudījusi elementus, kas ir saistīti ar šīs lietas faktiskajiem apstākļiem un valsts tiesību aktiem.
- 69 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 93/13 3. panta 1. punkts, kā arī 4. un 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai novērtētu tāda hipotekārā aizdevuma līguma ar mainīgu procentu likmi noteikuma pārskatāmību un iespējami negodīgo raksturu, kurā kā atsaucies indekss periodiskai šim aizdevumam piemērojamās procentu likmes pārskatīšanai ir noteikts indekss, kas norādīts oficiāli publicētā apkārtrakstā un kam ir piemērots palielinājums, nozīmīgs ir tās informācijas saturs, kas ir ietverta citā apkārtrakstā, kurā ir norādīts uz vajadzību šim indeksam, ņemot vērā tā aprēķināšanas metodi, piemērot negatīvu maržu, lai šo procentu likmi pielāgotu tirgus likmei. Nozīme ir arī tam, vai šī informācija ir pietiekami pieejama vidusmēra patērētājam.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 3. panta 1. punkts, kā arī 4. un 5. pants

ir jāinterpretē tādējādi, ka,

lai novērtētu tāda hipotekārā aizdevuma līguma ar mainīgu procentu likmi noteikuma pārskatāmību un iespējami negodīgo raksturu, kurā kā atsaucies indekss periodiskai šim aizdevumam piemērojamās procentu likmes pārskatīšanai ir noteikts indekss, kas norādīts oficiāli publicētā apkārtrakstā un kam ir piemērots palielinājums, nozīmīgs ir tās informācijas saturs, kas ir ietverta citā apkārtrakstā, kurā ir norādīts uz vajadzību šim indeksam, ņemot vērā tā aprēķināšanas metodi, piemērot negatīvu maržu, lai šo procentu likmi pielāgotu tirgus likmei. Nozīme ir arī tam, vai šī informācija ir pietiekami pieejama vidusmēra patērētājam.

[Paraksti]